

in družine, ki imajo zaradi težjih bolezni večje izdatke, pa si bodo poravnava zdravil raztegnili na daljšo dobo.

Za člane JUU in sreska društva odnosno sekcije ne nastajajo s tem dogovorom nikake posebne težave. Posameznik lahko kupuje zdravila v poljubni lekarni. Niti sresko društvo, niti sekcija ne smeta vplivati na člane, v kateri lekarni naj kupujejo zdravila.

Dogovor podpisuje za vsa društva sekcija, zato ga ne morejo preklicati posamezna sreska društva JUU. Vendar imajo pravico na popust le člani tistih društev, ki so se izrekli za ta dogovor in pristala na delo, ki jim ga nalaga dogovor (pobiranje in izročanje denarja, blanket itd.)

Zagrebska sekcija je dala svojemu članstvu izredno lepo darilo za letošnje prihr. Prav bo, če tudi naša sekcija oskrbi za slo-

vensko učiteljstvo podobno socialno in materialno ugodnost. Vsi učitelji, zlasti pa iz oddaljenih krajev, bodo za tak dogovor med zastopniki našega učiteljstva in Lekarniške zbornice zelo hvaležni. Mi na deželi vemo, kako so udarjeni naši člani, če zbolijo. V našem sresu so odročni kraji, kjer mora šteti učitelj od 500 do 700 dinarjev, če pride zdravnik na enkratni pregled v hišo.

Hrvatski lekarnarji so se izkazali z dogovorom med zagrebško sekcijo zelo naklonjene učiteljstvu JUU. Priznavajo s tem težavno finančno stanje v učiteljskem stanu in mu žele pomagati v humanem smislu. Ker so dosegli tak dogovor tovariši v Zagrebu, pričakujemo analogno, da ga bo možno doseči tudi slovenskemu učiteljstvu.

Jože Župančič.

bolgarske pevke. Po koncertu se je razvila prijetna družabna zabava, na kateri je tudi »Trboveljski slavček« odpel nekaj pesmic.

Ponoči so naše tovarišice iz Bolgarije zapustile Slovenijo in se odpeljale proti Beogradu, kjer priredijo tudi koncert.

Vso organizacijo koncerta in turneje po Sloveniji, kakor tudi sprejemov in oskrbe je vodil Učiteljski pevski zbor sekcije JUU. In

da je šlo vse po programu, sta skrbela predsednik in tajnik UPZ tov. Supančič in Rupnik. K tako lepemu moralnemu in gmotnemu uspehu koncertov, so pa pripomogli vsa društva, ki so sodelovala pri organizaciji sprejemov, bivanja in koncertov bolgarskih učiteljic v Sloveniji.

toda kljub temu so odšle naše bolgarske tovarišice iz Slovenije z najlepšimi vtisi.

Učiteljski pokret

Naša nova anketa

V zadnji številki »Tovariša« smo objavili članek prof. K. Breslerja o raziskovanju prehranjenosti naših otrok. Obljubili smo tudi nadaljevanje te razprave. Medtem pa se je izkazalo, da raziskovanje prehrane še ne more biti aktualno in smo razpisali anketo samo o delu in telesnem razvoju šolske dece. Vzrokov za to je več. Predvsem bi nam za raziskovanje prehrane primanjkovalo časa in bi bili z delom preveč obremenjeni. Drugi, še večji vrok je, da bi teh izsledkov v letošnji »Prosveti« ne mogli objaviti, ker je obseg »Prosvete« iz finančnih razlogov omejen na minimum. Zato smo se odločili, da bomo vprašanje prehrane, ki je odločilno za telesni in duševni razvoj šolske mladine, izčrpnije obravnavali v prvi dvojni številki »Prosvete« prihodnjega leta.

Tisti, ki ste prejeli nove anketne pole in ste že sodelovali pri prvi anketi, anketirajte po možnosti iste otroke. Vsi drugi, ki bi radi pri anketi sodelovali, se radi anketnih pol obrnite na naslov: O. Hudales, Smartno ob Paki. Izpolnjene pa vrnite sigurno do 15. maja 1938. na naslov: Martin Mencej, Šoštanj. Anketa nikomur ne bo delala težav; tov. J. Dolgan jo je n. pr. že vrnil izpolnjeno, zato navedeni rok nikakor ni prekratek.

Popravlil Po neljubni pomoti je v zadnji »Prosveti« izostalo ime tov. Milana Jereba iz Letuša, ki je pri zadnji anketi vestno in požrtvovalno izpolnil svojo nalogo. Podatki in poročila njegove anketne pole so bili uporabljeni v razpravi o stanovanjskih prilikah v polindustrijskih krajih.

Osnovanje odborov za proučevanje ljudske prehrane

V zvezi z našim člankom »Kako in s čim se hrani naše ljudstvo« se nam je posrečilo zvedeti še nekaj podrobnosti o organizaciji te akcije, ki jih tukaj sporočamo zainteresiranim učiteljem-pokretajem.

Minister socialne politike in narodnega zdravja je predpisal, na osnovi Uredbe o organizaciji in delokrogu Centralnega higienskega zavoda in v zvezi s priporočilom Mešanega odbora za problem prehrane pri Društvu narodov, poseben Pravilnik o državnem odboru za proučevanje ljudske prehrane.

Ta odbor predstavlja po svojem položaju strokovno-posvetovalno telo pri Ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja ter je priključen Centralnemu higienskemu zavodu v Beogradu. Njegova naloga je, da skrbi za smotno proučevanje ljudske prehrane in to v zvezi s klimatsko-terenskiimi, ekonomskimi, socialnimi, etničnimi, higienskimi in prosvetnimi razmerami naše države. V to svrhu bo ta odbor v stalnih zvezah z Mešanim odborom za prehrano pri Higienski sekciji Društva narodov ter bo sodeloval v njegovem delu. Doma, v državi, bo ta odbor za dosego svojega smotra preko pristojnih oblasti, ustanov in organizacij ugotavljal in proučeval: načine prehrane v različnih razmerah, načine pripravljavanja hrane, načine proizvodnje in shranjevanja pridelkov, minimalne in maksimalne količine potrebne živeža za življenje različnih skupin prebivalstva z ozirom na spol, starost, poklic in običaje dotičnega kraja, hranjivo in higiensko vrednost živeža, vpliv ljudske prehrane na zdravstveno stanje, na pojave bolezni in rasno biološko vrednost ljudstva (!). Nadalje je naloga tega odbora še proučevanje in predlaganje standarda na prehrano posameznih skupin prebivalstva, stavljanje predlogov o racionalni prehrani, propagiranje zdrave prehrane, zbiranje raznih podatkov o proizvodnji agrarnih in živinorejskih proizvodov in o vseh ostalih pojavih, ki so v kakršni koli zvezi s prehrano ljudstva.

Poleg vsega tega ima odbor dolžnost, da predlaga koordinacijo dela raznih uradov, ustanov in društev na področju ljudske prehrane, da daje s tem svoje mnenje, da vrši nadzorstvo nad proučevanjem ljudske prehrane in da priporoča sredstva za izboljšanje in ureditev fiziološke prehrane in da je v ozki zvezi in v stalnem sodelovanju z organi-

zacijami, ki se bavijo s tem važnim problemom ter sploh z znanstvenim proučevanjem ekonomskih in socialnih razmer našega delovnega ljudstva (torej tudi z Učiteljskim pokretom in Pedagoško centralo).

Državni odbor za proučevanje prehrane bo imel dvakrat letno svoje sestanke. Ta odbor sestavljajo: predstavniki Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja, Ministrstva poljedelstva, Centralnega higienskega zavoda, Ministrstva vojske in mornarice, trgovine in industrije, financ, notranjih poslov, pravde ter končno Ministrstva prosvete, Narodne banke, Agrarne banke, Privilegirane izvoznega društva, Centrale industrijskih kooperacij, Glavne zadrudne zveze, Centralnega tajništva delavskih zbornic, Rdečega križa, zdravstvenih združenj, Obrtniške zbornice in končno predstavniki banovinskih odborov, ki se bodo ravno tako ustanovili. Področje dela tega državnega odbora je vsa država. Posamezne članice postavljajo minister socialne politike in narodnega zdravja in sicer za tri leta. Vse dolžnosti so častne in brezplačne. Po potrebi se lahko poleg banovinskih odborov ustanovljajo še krajevni odbori za proučevanje tega problema.

Državni odbor bo vse rezultate proučevanja publiciral v obliki strokovnih in znanstvenih publikacij svojih predstavnikov in sodelovalcev. V načrtu je tudi poseben časopis za propagando pravilne prehrane.

To so v glavnem določbe tega pravilnika, ki stopa te dni v veljavo. Mi ponovno odobravamo in pozdravljamo to akcijo, ker bo vsaj delno dvignila interes za resnične potrebe našega delovnega ljudstva ter dala tako iniciativo za marsikateri še nerešen, pereči problem. Mnogo je slovenskega učiteljstva, ki se je že iz lastnega interesa bavilo z gospodarskimi in družabnimi problemi kmečkega in delavskega ljudstva. Med njimi je precej priznanih in odličnih delavcev na tem področju. Zato smo upravičeno prepričani, da merodajne oblasti ne bodo prezle slovenskega učiteljstva pri imenovanju državnega in banovinskega odbora za proučevanje ljudske prehrane. To tem prej, ker so učitelji prav za prav edini intelektualci, ki žive v stalnem in neposrednem stiku s širokimi ljudskimi sloji ter so menda med vsemi na tem problemu najbolj zainteresirani in k temu delu prvi poklicani. P. S.

Bolgarske učiteljice v Sloveniji

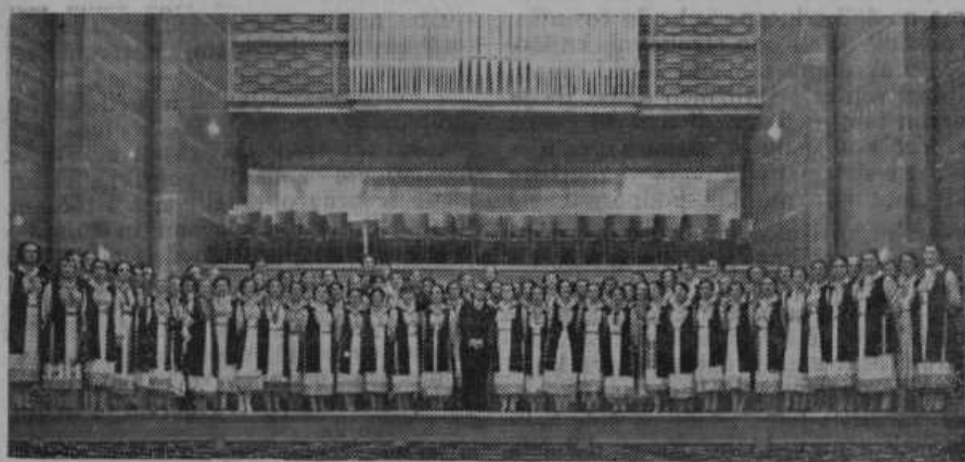
Lepi sprejemi v Ljubljani, Škofji Loki in Trbovljah — triumf bolgarske narodne pesmi. — Utrjevanje vezi med bolgarskim in jugoslovanskim učiteljstvom.

V nedeljo zvečer je prispel v Ljubljano pevski zbor bolgarskih učiteljic iz Sofije. 60 naših tovarišic je prišlo iz bolgarske prestolnice, da nas seznanijo z lepo bolgarsko pesmijo, da spozna lepote naših krajev in da vrne obisk našega učiteljskega pevskega zbora v Bolgariji.

Z isto gostoljubnostjo, z istimi bratskimi občutki in s prav istim navdušenjem kot so sprejemali v Bolgariji naše tovarišice in tovarišice o priliki turneje Učiteljskega pevskega zbora, je sprejela Slovenija naše bolgarske tovarišice.

vzvalovila navdušenja, ko so vstopile na oder bolgarske učiteljice v lepih, živopisnih narodnih nošah. Še večje pa je bilo navdušenje, ko so zadonele krasne bolgarske narodne pesmi. Od točke do točke se je stopnjevalo navdušenje in mnoge pesmi so morale ponavljati. Koncert se je začel z našo in bolgarsko narodno himno, a na koncu je zbor zapel »Rodna pesem« in »Hej Sloveni«.

V skromno priznanje lepega uspeha in umetniške višine, ki so jo dosegle bolgarske tovarišice s svojim koncertom, so jim poklonili pevski zbor JUU, Splošna ženska zveza



Pevski zbor bolgarskih učiteljic iz Sofije.

Na kolodvoru v Ljubljani se je zbrala ogromna množica prebivalstva, med katerim je bilo videti zelo mnogo učiteljev in učiteljic iz Ljubljane in pa tudi iz podeželja, ker so bili mnogi v Ljubljani na velikonočnih počitnicah. V imenu kraljevske banjske uprave je pozdravil goste načelnik prosvetnega oddelka gospod dr. Lovro Sušnik, a v imenu JUU, Učiteljskega pevskega zbora in v imenu slovenskih učiteljic jim je želel prav pristrčno dobrodošlico predsednik sekcije tovariš Metod Kumelj. Pozdravili so jih še g. Rasto Pustoslavšek za Bolgarsko-jugoslovansko ligo, g. Govekarjeva v imenu žena, g. Atanasov za bolgarske akademike in g. Pečenko za Hubadovo župo.

Po uradni pozdravi se je razvila ogromna povorka na čelu katere je korakala vojaška godba. Ljudstvo je prav pristrčno pozdravljalo naše tovarišice iz Bolgarije, ki so bile zelo radostno presenečene nad pristrčnimi ovacijami.

V ponedeljek popoldne je imela tovarišica Vesela Vitanova predavanje o Bolgarski ženi. Tega predavanja, ki ga je vodila podpredsednica sekcije tovarišica Završanova, so se udeležile zastopnice in članice vseh ženskih društev mesta Ljubljane. S svojim zanimivim opisovanjem razvoja bolgarske žene je žela predavateljica lepo priznanje in zahvalo, ki jo je v imenu prisotnih žena izrekla tovarišica Završanova, poudarjajoč, da je prav udeležba na sestanku pokazala, da imamo potrebe in zahteve, v katerih so lahko edine in združljive prav vse žene. Predavanje je iz bolgarščine sproti prevajala tov. Hočevarjeva.

Za večerni koncert v filharmonični dvorani je vladalo zelo veliko zanimanje in so bili že tekom dopoldneva razprodani prav vsi prostori. Dvorana, nabita do zadnjega kotička, je

in Kolo jugoslovenskih sester venče, šopke in tudi darila.

Po koncertu je bil v kletnih prostorih Zvezde družabni sestanek, za katerega je bilo zelo veliko zanimanje in so morali mnogi oditi, ker niso dobili več prostora. Razvila se je živahna in nepriljubna zabava, na kateri smo se seznanili z našimi tovarišicami iz Bolgarije ter v prijaznem razgovoru skušali spoznati razmere, v katerih deluje bolgarsko učiteljstvo.

V torek so se odpeljale pevke s posebnimi avtobusi na Bled, da si ogledajo tudi lepote naše Gorenjske. Od tam so odšle mnogi v Škofjo Loko, kjer je bil zvečer prirejen koncert. Tudi Škofja Loka je nadvse pristrčno in navdušeno sprejela naše tovarišice, in do zadnjega kotička napolnjena dvorana je pokazala, da tudi v naših podeželskih mestih želijo spoznati bolgarsko pesem in da je že povsod močno razvita ideja bratskega zblizanja med Bolgarijo in Jugoslavijo. Po koncertu je bil pristrčno družben večer, na kar se je pevski zbor sofijskih učiteljic povrnil v Ljubljano.

V sredo dopoldne so si ogledale še nekatere znamenitosti Ljubljane in se popoldne poslovile od naše prestolnice. Lepi vtisi, pristrčni sprejemi in navdušeni pozdravi, vse to se jim je vtisnilo kot neizbrisni spomin na Slovenijo, kajti prepričale so se, da ideja bratskega zblizanja med jugoslovanskimi narodi ni samo fraza, ampak živa resnica in potreba nas vseh.

Tudi Trbovlje, črni revir in največje bivališče naših rudokopov je nadvse pristrčno sprejelo bolgarske goste. Šolska mladina, vsa društva, »Trboveljski slavček« in tudi utrjeni rudarji, vse je prav pristrčno pozdravljalo

REDKA PRILIKA!

Kmetiskim in gospodinjskim nadaljevalnim šolam, šolarskim in učiteljskim, pa tudi drugim knjižnicam, sadjarskim in vrtnarskim in kmetijskim podružnicam ter gospodarskim zadrugam nudimo nastopno zbirko strokovnih knjig po polovični ceni:

Več dobre krme 10 din, Planšarstvo 40 din, Naša zelenjad 8 din, Naša prašičjereja 8 din, Umno kletarstvo 8 din, Veterinarska higiena 10 din, Kmetovalčev svetovalec 10 din, Lan in konoplja 10 din, Kmetško kokošarstvo 10 din, Pojasnilo h knjigi več dobre krme 1 din, Ljudska astronomija 20 din.

Kdor naroči vse našete knjige, jih dobi za 100 din poštne prosto.

Ker zaloga ni velika, naročite čim prej v **KNJIGARNI UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI ALI V NJENI PODRUŽNICI V MARIBORU**

Plačilo naročenih knjig izvršite lahko pozneje, ali tudi v obrokih.

Splošne vesti

KONCERT MLADINSKEGA ZBORA IZ DOBJA V JURKLOSTRU

V nedeljo 10. aprila je priredil mladinski pevski zbor iz Dobja v Jurklostru pevski koncert, na katerem je izvajal 18 pesmi, nekatere celo najnovejšega kova. Zbor šteje 70 pevcev in pevkev in obstoja eno leto. Program, ki ga je zbor podal, dokaj brezhibno in z občutkom, je vendar dokazal, da je sestavljen malo pretežno. Med drugimi je bila na programu znana »Čače moja« — ki jo je zbor odpel sicer eksaktno, vidi se mu pa, da obvlada pesem ritmično in intonačno, ni pa še prodril v čustveno plat skladbe. Med ostalimi pesmimi je prevladoval Adamič, ki ima pač vedno uspehe, nato nekaj narodnih in harmoniziranih. Zbor je enotno oblečen, kar je gotovo dokaz, da namerava pevovodja tov. Korošec iz njega ustvariti družino trajne veljave in umetniško podkrepjeno. Pohvalno je treba omeniti sigurno intonacijo, dobro disciplino ter veliko veselje do petja z otroške in pevovodjeve strani, kar je gotovo temelj za vsak zbor slične vrste. Zbor bi zaslužil malo boljši obisk. Pristavljam pa, da je pri čistih umetniških zborih treba izpustiti vsako tendenčno stran. G. R.

POZIV. Šolska upraviteljstva prosimo, da posredujejo pri svojih krajevnih šolskih odborih za čim hitrejšo kritje zaostale naročnine »Popotnika«. Neko sresko učiteljsko društvo je storilo v tem pogledu važen korak. Obrnilo se je na sresko načelstvo s prošnjo, da odtegne o priliki izplačila dotacij dolžno naročnino lista vsem onim šolam, ki te še niso plačale in jo v celoti nakaže tukajšnji sek-

ciji. To je razveseljiv pojav in res posnemanja vreden. Pri tem pa ne pozabite tudi na dolžno naročnino iz prejšnjih let. Uprava.

— Društvo upok. učiteljstva je imelo pretekli četrtek, 21. t. m., svoj redni letni občni zbor pri Novem svetu. Vodil ga je njegova predsednik tovariš Hinko Šumer. V svojem govoru se je najprej spominjal 19 v preteklem letu umrlih članov. Njih spomin so navzoči počastili s slava klicem. Dalje je podal sliko o delovanju društva za preteklo leto, ki je bilo za društvo v vsakem oziru aktivno, bodisi v gmotnem oziru, kakor tudi na številu članstva. Na posmrtninah se je izplačalo nad 41.000 din. Lepa vsota, ki je kaj prav prišla postavnim dedičem ob takem žalostnem in težkem času. Tudi na številu članstva je društvo zaznamovalo napredek. Začetkom leta 1937. je imelo društvo 347, a koncem leta 363 članov. Poročilo predsednika je bilo vzeto brez ugovora na znanje. — Sledilo je tajniško in blagajniško poročilo. Pri zadnjem se je sprožila daljša debata, v katero je poseglo več tovarišev. Po poročilu nadzorstva je bila izrečena odboru razrešnica. — Bilo je iznešenih več nasvetov in predlogov v dobro in napredek društva. — Zadnja točka so bile volitve, ki niso prinesle druge spremembe, kakor da je prišel v odbor tovariš Iv. Šmajdek, ki je prevzel posel blagajnika. Po eni in pol uri je predsednik zaključil občni zbor z vabilom na stanovske sestanke, ki se vrše vsak prvi četrtek v mesecu popoldne pri Novem svetu, kjer ima odbor ta dan odborovo sejo. — Udeležba članstva je bila zadovoljiva. Ob upokojitvi večina tovarišev in tovarišic izstopi iz učiteljske organi-

zacije JUU. Bodi povedano, da k temu ne daje zato pristop v naše društvo nobenega povišanja. Nasprotno. Ostanite pri JUU, pa tudi oni, ki so izstopili, se naj povrnejo v učiteljsko organizacijo, ki zastopa težnje in interese upokojenega v isti meri kot aktivnega učiteljsva.

— Učiteljski dom v Ljubljani je v letu 1937. razposlal vsem šolskim upraviteljem v dravski banovini po 1 do 4 izvode brošurice »Vidov dan in Praznik Zedinjenja«. Brošurice so večinoma vsa šolska upravitelstva sprejela ter račune tudi poravnala. Vsem tem naša najtoplejša zahvala. Mnoga šolska upravitelstva pa so s plačili še na zaostanku. Ker

je čas za vrnitev že zdavnaj potekel, apeliramo na vse zamudnike, da zapadle zneske poravnajo na ček. rač. št. 17.201 na naslov: Učiteljski dom Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Ljubljani, r. z. z o. z. Uprava dijaškega internata, Ljubljana. — Pripominjamo, da je neporavnanih še okrog 1600 komadov, kar predstavlja za Učiteljski dom ogromno breme, za posamezna šolska upravitelstva pa samo nekaj dinarjev. Tovariši šolski upravitelji — upoštevajte klic Učiteljskega doma, da se ne bo dober namen, ki ga je dom zasledoval, razblinil v obutno škodo naše važne gospodarske ustanove.

Načelstvo.

Osebnne zadeve

Razpis službenih let

Prosvetno ministrstvo razpisuje v »Službenih novinah« natečaj za prazna učiteljska mesta v vsej državi. Prošnje za ta mesta je treba vložiti pri upraviteljih šol najdalje do 15. maja t. l. Prošnje za mesta, ki niso razpisana, se ne bodo sprejemale. Prošilci za razpisana mesta morajo imeti vse pogoje, ki se zahtevajo za ta mesta.

V območju dravske banovine se razpisujejo naslednja prazna mesta:

V Kranju: 1 moško prazno mesto, za katero je treba najmanj 10 let učiteljske službe, in 1 mešano (moško ali žensko) prazno mesto v Murški Soboti, za katero je treba 8 let učiteljske službe.

Razpisana so sledeča prazna mesta, za katera je treba 5 let učiteljske službe: v okraju Brežice: Brežice 1 moško mesto; okraj Celje: V Vojniku 1 žensko mesto; v okraju Črnomelj: 2 mešani mesti v Metliki; okraj Krško: 2 mešani mesti v Kostanjevici; v okraju Maribor levi breg: 1 mešano mesto v Kamnici; v okraju Maribor desni breg: 1 mešano mesto v Limbušu; v okraju Ptuj: 3 mešana mesta v Hajdini; v okraju Šmarje: 4 mešana mesta v Šmarju.

Nadalje so razpisana sledeča prazna mesta:

Okraj Brežice: Sv. Anton 1 mešano mesto, Artiče 1 moško mesto, Blanca 1 meš., Globoko 1 meš., Kaplja 1 moško, Pečice 1 žensko, Podsreda 2 ženski, Rajhenburg 2 mešani, Senovo 1 mešano, Zdole 1 mešano, Velika dolina 2 mešani, Pišce 1 mešano.

Okraj Celje: Dramlje 1 žensko, Svetina 1 žensko, Slivnica 1 žensko, Griže 1 žensko, Loke 1 moško.

Okraj Črnomelj: Adlešiči 1 mešano, Petrova vas 1 mešano, Preloka 1 mešano, Vinica 1 žensko, Radatoviči 1 mešano.

Okraj Dol. Lendava: Bogojina 1 mešano, Črenšovci 1 mešano, Dobrovniki 1 mešano, Dolga vas 1 mešano, Gamčuni 1 žensko, Gomilica 1 žensko, Hotiza 1 mešano, Kapa 1 mešano, Petešinci 1 žensko, Velika Polana 2 ženski, Turnišče 2 mešani, Zamostje 1 žensko, Srednja Bistrica 1 mešano.

Okraj Gornji Grad: Gorica 1 žensko, Gornji Grad 1 mešano, Ljubno 1 mešano, Mozirje 1 moško, Rečica 2 mešani.

Okraj Kamnik: Blagovica 1 ž., Krašnja 1 m., Potok 1 m., Rova 1 m., Sv. Trojica 1 ž., Zalog 1 m. in 1 ž., Tunjice 1 m. in 2 ž., Ihan 1 mešano.

Okraj Kočevje: Banja Loka 1 ž., Fara vas 1 m., Kočevska reka 1 meš., Rob 1 meš., Stalčarji 1 ž., Dobrepolje 1 meš.

Okraj Konjice: Sv. Florijan 1 ž., Konjice 1 ž., Lože 1 ž., Vitanje 1 ž. in 2 m., Zreče 1 ž.

Okraj Kranj: Besnica 1 m., Cerklje 1 meš., Podbica 1 m., Podbrezje 1 ž., Predoslje 1 ž., Senčur 1 meš., Trboje 1 m.

Okraj Krško: Cerklje 1 meš., St. Jernej 1 ž., Kal 2 ž., Trebelno 1 meš., Tržišče 1 ž.

Okraj Laško: Hraštnik 2 ž., Sv. Lenart 1 ž., St. Rupert 1 meš.

Kaj vse pišejo

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— I Državna pomoč za gradnjo šolskih poslopij. Prosvetni minister je podpisal odlok glede graditve šolskih poslopij v proračunskem letu 1938./1939. Iz razpoložljivih kreditov so v te svrhe določeni naslednji zneski: za dravsko banovino 200.000 din, za savsko 230.000 din, za vrbsko 450.000 din, za primorsko 200.000 din, za drinsko 370.000 din, za zetsko 340.000 din, za dunavsko 350.000 din, za moravsko 400.000 din in za vardarsko 460 tisoč dinarjev. — Če bi bila pri vsaki vsoti vsaj še ena ničla, bi komaj zadostovalo. Vendar, hvala tudi za to pomoč! (»Domoljub« 21. IV. 1938.)

— I »Slovenski narod« in učiteljstvo. Pod tem naslovom je priobčen v jubilejni številki »Slovenskega naroda«, ki je izšla o priliki 70-letnice, dne 16. aprila, članek iz vrst starejšega učiteljstva. Med drugim je v tem članku tudi ugotovitev: »Tedanje učiteljstvo, četudi živeče v težkih gmotnih razmerah ter povsod zapostavljeno, je hotelo kljub temu iz pravega rodoljubnega načela narodu koristiti ter zboljšati žalostno stanje šolstva ter izbrisati sramotni madež — nepismenosti — na našem narodu. Tako se lahko danes ponasamo pred svetom s svojo kulturo, da smo tako rekoč brez analfabetov. Poleg učiteljskih stanovskih listov je bil predvsem »Slov. narod« tisti, ki se je vedno zavzemal za napredel šolstva, podpiral učiteljska stremeljenja ter zahteval zboljšanje položaja učiteljev, priznanje vseh pravic učiteljsva, osebnih, kakor tudi pri določanju pouka, odnosno razširitev in povzdigo šolstva.«

— I Med učiteljstvom. V štirih šolskih okrajih mesta Beograda so bile pred kratkim volitve novih odborov učiteljske stanovske organizacije JUU. Pri volitvah so zmagali kandidati, ki vodijo oster boj proti sedanji upravi JUU. Po zadnji zmagi, pri kateri je opozicija dobila v svoje roke tri učiteljske krajevne organizacije v Beogradu, bo ta opozicija prevzela v svoje roke tudi upravo nad Učiteljskim domom v Beogradu. V enem šolskem okraju volitev ni bilo. Zaradi nemirov so bile namreč odložene na poznejši čas. »Domoljub« 13. IV. 1938.

— I Križev pot za slovensko šolo v Trstu. Pod tem naslovom prinaša velikonočna številka »Istre« obširen in zanimiv članek, ki opisuje prve borbe v zgodovini za našo šolo.

— I Šolarica je tožila učitelja. Pred sodiščem v Trebiču na Češkoslovaškem so imeli zanimivo pravdo. Neka sedemletna šolarica je tožila svojega učitelja pred sodiščem zaradi tega, ker ji je v šoli med poukom dejal: »Kdor laže, tudi krade.« Čutila se je toliko užaljena, da si je hotela pred sodiščem poiskati zadoščenje za to žalitev. Sodnik pa je bil drugačnega mnenja. Postavil se je na stališče, da je učitelj v šoli bil čisto upravičen, da je med poukom izrekel te besede. Zato je tudi učitelja oprostil vsake krivde in kazni. Šolarin pravniki zastopnik pa s to sodbo ni bil zadovoljen in se je pritožil na višje sodišče. Šolarica pa tudi tu ni ničesar dosegla, zakaj tudi to pritožbo sodišče je smatralo, da učitelj v šoli že sme učencem povedati tudi ta prego-

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

zadruga z omejenim jamstvom
PODRUŽNICA V MARIBORU

Vabilo na XXXV. REDNO SKUPŠČINO

ki bo v nedeljo, dne 15. maja 1938., ob pol 10. uri
v Ljubljani v telovadnici osnovne šole na Grabnu

Dnevni red:

1. Poročilo upravnega odbora.
2. Poročilo nadzornega odbora.
3. Revizijsko poročilo.
4. Računski sklep za leto 1937.
5. Dodelitev čistega dobička rezervnemu skladu.
6. Volitev:
 - a) v upravni odbor,
 - b) v nadzorni odbor.
7. Samostojni predlogi in slučajnosti. — Posebni predlogi se morajo naznaniti upravnemu odboru vsaj tri dni pred skupščino.

Ako bi ta skupščina ne bila sklepčna, se bo vršila po čl. 31. združnih pravil pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom skupščina, ki sme brezpogojno sklepati.

Upravni odbor.

vor, da »kdor laže, tudi krade«. (»Domovina« 21. IV. 1938.)

— I »Slovenski dom« in »Slovenec« od 20. aprila pišeta, da je bilo 19. aprila v Celju zborovanje »Slomškove družbe«, na katerem je predaval g. prof. dr. Kotnik. V svojem predavanju je poudaril: »Na učiteljskih je numerus clausus upravičen« in pa: »Če pregledamo bilanco našega šolstva v teku 20 let, moramo biti zadovoljni.«

— I Podpore za šolske vodnjake. Kr. banška uprava je dovolila za zgradbo šolskih vodnjakov sledeče podpore: za šolo na Hribu 22.000 din, za šolo Sv. Urban pri Ptuj 16.000 din, Lepa njiva 20.000 din, Frankolovo 20.000 din, šola v Runču dobi 19.000 din, šola v Fokovcih 20.000 din. (»Domoljub« 21. IV.)

Rangna lista

Popravek.

Krapš Sidonija iz Trebnja je napredovala v VI. položajno skupino 7. novembra 1934. in ne 1. decembra 1934.

Naša gospodarska organizacija

— g Učiteljskemu domu v Mariboru je daroval tov. Vekoslav From, šol. upr. pri Sp. Sv. Kungoti 100 din namesto venca na grob pokojnemu tov. Zabukovski. Iskrena hvala! M. Kožuh, blagajnik.

— g Zadrudnikom Učit. samopomoči. V teh dneh ste prejeli položnice, s katerimi poravnajte članski prispevek za 5 smrtnih primerov: Lavtizar Franciška, Ljubljana; Omerza Angela, Ljubljana; Zabukošek Anton, Sv. Lenart; Golob Franjo, St. Jernej, in Gorjup Alojzija, Ljubljana — 450. do 454. smrtni primer. Vse posmrtnine znašajo 65.000 din. Zadrudna uprava Vas vljudno prosi, da nakažete na ovitku naznačeni znesek takoj v prvih dneh meseca maja. — S položnico prejmete še seznam umrlih zadrudnikov od 1. jan. do 31. marca 1938.

Mladinska matica

— mm Izšla je 8. številka »Našega roda« s sledečo vsebino: Jankó Saméc: Pomladanski sonet. (Pesem.) Danica Gruden: Mati in sin. (Pesem.) Arnošt Adamič: Velika tekma. Albin Podjavoršek: Mati poje. (Pesem.) Fran Ločnik: Orel. Anton Ingolič: Njeno zdravilo. Ivan Vuk: Mačkica. Karaličev-Potokar: Zvon svobode. Joža Šeliga: Pomlad ob oknu. (Pesem.) France Bevk: Pesterna. Angelo Cerkenik: Malopridni pes. Utva: Teta Betka. ***: Maj. Pastuškin: Trije palci. (Pesem.) ***: Abeceda. Pavel Kunaver: Tuji meč. Štefanija Gruden: Kaj vse vedo povedati čitatelji »Našega roda«. Moč naroda. Kako moramo živeti. Sedaj znaš fotografirati. Pomen mlečnega zobovja. Kdaj sejemo. Mladina piše.

Med ilustratorji so zastopani v tej številki: Pirnat, Makš Kavčič, Ravnikar, Prunkova, O. Gaspari, Tine Kos in Riko Debenjak, mlad slikar, ki je vzbudil za Božič s svojo razstavo v Beogradu izredno pozornost. — S to številko se je zaključil IX. letnik naše mladinske revije. Samo v tem letniku je sodelovalo nad 50 pesnikov in pisateljev ter 22 ilustratorjev.

— mm Zaradi velikonočnih počitnic mnogi naši poverjeniki še niso naročili 8. številke »Našega roda«. Prosimo, da čimprej zberejo naročnino, ker se list že razpošilja. Učenci, ki se niso na-

ročili na vse številke »Našega roda«, izgubijo pravico do knjig.

— mm Tudi zaloga 2. zvezka Cicibanove knjižnice gre proti koncu. Opozarjamo učiteljsvo prvih in drugih razredov, da knjižice v nekaj tednih ne bo mogoče več dobiti. Stane samo 1,50 din. Pri naročitvi nad 10 izvodov se poštnina ne vračuna.

— mm V zagrebški reviji »Književni horizonti« (3—4 štev.) je izšla 3 kolone dolga ocena o Cerkenikovem »Ovčarju Runu«. Ocena je zelo ugodna. »Ovčarja Runa« smatra kritik za boljše delo kot je »Šarko« od znanega hrvaškega pesnika Vl. Nazora. Mimogrede govori kritik tudi o poslanstvu in lepih uspehih »Mladinske matice«. Kratek izvleček navedene ocene prinesemo v prihodnji številki lista.

— mm V uvodu ocene dveh mladinskih knjig piše kulturni referent »Slovenca« sledeče: »Slovenska mladinska književnost se po vojni lepo razvija, toda poudariti moramo, da vse bolj po količini, kakor po vrednosti. Najlepše slovenske mladinske knjige so po večini še vedno prevodi, dasi kažejo prav slovenski šolniki izredno veliko prizadevanja za izvorno slovensko mladinsko knjigo. V tem pogledu ima veliko zaslug, ki jih ne maramo kratiti, prav Mladinska matica, zlasti pa naši mladinski časopisi, ki se razvijajo v tekmi, ki kvalitetno more samo koristiti. Toda če je predvojna slovenska mladinska knjiga opevala le bolj romantične snovi, princeze in zlate kraljice, plemenite kraljeviče in čarovnice, in imela vse bolj moralno vzgojni namen, se je povojna snov zatekla vse bolj v realnost ter skuša bolj kot moralno vzgajati, predvsem izobraževati in odkrivati mladim očem svet v njega mnogoterih pojavih.«

Šolski radio

— r XXIX. Torek 3. maja. Kako tudi učenec in učenka lahko pomagata, če nastane nenadno nezgoda; II. del. G. dr. Franta Mis. Predavatelj bo podal navodila za prvo pomoč pri zastrupljenju, pri piku kač in raznega mrčesa. Za take in podobne prilike bo nasvetoval, kaj mora imeti vsak dom in kaj naj vsebuje omarica za prvo pomoč. II.—III.

Petek 6. maja: Materi! Brezposelni učiteljski abiturienti: vodi g. Silvo Mehora. II.—III.

— r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, 1. maja, ob 17. uri predaval g. inž. Fr. Mikuš. O priznanju žitnih posevkov in krompirjevih nasadov.



A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA